

Nyord Strandenge

Den lille ø ved Møn er et slaraffenland for engfugle, og de forvaltes både ved beskyttelse og benyttelse.

Overblik over øen. Nordengene ses til højre og deles fra sydengene af vejen til byen som skimtes i det øverste venstre hjørne.
Foto: Jan Kofod Winter.

Tekst: Jens Ljungmann Pedersen

NATUR/VILDTFORVALTNING: Nyord er en lille ø, som ligger nord for Møn. Øen udgør cirka 500 hektar landareal og består af to typer af landskaber delt i vest og øst. Den vestlige kaldes højjorden, hvor øens landsby og lille havn findes. Området består derudover af dyrkede arealer med især korn.

Den østlige del udgøres af strandenge, som afgræsses og udgør to tredjedele af øens areal. På disse strandenge har Jægernes Naturfond siden 2010 været ejer af 18 hektar jord. Mod øst er der fast forbindelse til Møn via en asfalteret dæmning og bro. Denne bro, som blev indviet i august 1968, spiller en helt central rolle for fuglelivet på øen.

Inden vi når til broens betydning,

følger først en et kort resume af ”fuglekrigen på Nyord”. Historisk har strandengene på Nyord været af stor betydning for beboerne på øen, både som spisekammer for øens husdyr og i form af fuglevildt og æg, som blev henholdsvis jagtet og indsamlet. Nyord har i mange hundrede år været en vigtig fuglelokalitet for ænder, gæs og vadefugle. Således er øen også af stor interesse for ornitologer. Fugleværnsfonden har igennem mange år opkøbt arealer på Nyord for at sikre naturgrundlaget for de mange engfugle. Disse opkøb virkede i starten for beboerne og jægerne på Nyord som lettere fjendtlige, fortæller Stig Andersen, formand for Nyord Jagtforening. Ligeledes følte jægerne sig mistænkelig-

gjort for ikke at ville naturen det bedste. Bølgerne har gået højt, og summen er formentlig, at ingen af parterne formåede at lytte til hinanden. Siden har det nemlig vist sig, at mange mål kunne være nået ved fælles fodslag.

Vildtreservat i syd, jagt i nord

De sydlige enge på Nyord er en del af et vildtreservat, hvor jagt er forbudt. På nordengene er jagt tilladt. Engene er som de fleste enge i Danmark opdelt i små parceller, hvis grænser er ganske svære at finde i den virkelige verden. Fugleværnsfonden, Naturstyrelsen, Jægernes Naturfond samt flere private lodsejere har parceller på både nord- og sydengene. For at mindske forstyrrelsen har man i fællesskab besluttet,

Viben er en af de engfuglearter der er gået stærkest frem som følge af plejeindsatsen og især den intensiverede og effektive ræveregulering. Foto: Peter Vadum – Fugleværnsfonden.

at jagten foregår på udvalgte områder på nordengene. Således forvalter jagtforeningen jagten på en måde, så der kun jages på dage med blæst. Samt at der ikke jages de samme steder gang på gang, men at der veksles mellem de jagtede lokaliteter. Det er både en fordel for jagten og for den øvrige

natur, fortæller Stig Andersen.

I 2006 stiftede Fugleværnsfonden i fællesskab med Naturstyrelsen og de tilbageværende jordejere på engene Græsningslauget Nyord Strandenge. Græsningslavets formål er at arbejde for en god natur- og landbrugsmæssig drift af medlemmernes arealer på Nyord Strandenge samt at varetage forpligtelser i forhold til fredninger, Natura 2000, MVJ-ordninger mv. Fugleværnsfonden er som største jordbesidder på Nyord altid den siddende formand for græsningslavet. Dette faktum gav en bekymring for jagtens fremtid på øen. I 2010 købte Jægerens Naturfond 18 hektar på Nyord. Dette bragte formentlig en smule balance i natursynet på øen. Mens Naturstyrelsen, de lokale og Jægerens Naturfonds natursyn giver plads til såvel beskyttelse som benyttelse, er Fugleværnsfondens natursyn mere fokuseret på at beskytte.

Bro bruges – af mennesker og ræve

Med en fast forbindelse blev færdslen til og fra Nyord gjort lettere – ikke kun for mennesker. Hvor ræven før i tiden kun i meget strenge vintre kunne vandre til øen, var der nu en let farbar forbindelse, som var åben døgnet rundt, året rundt. Denne invitation tog ræven til sig som den opportunistiske og dygtige jæger den er. Derfor – og fordi man i perioden også mistede den landbrugsmæssige interesse på de besværlige engarealer – gik det ned ad bakke for de ynglende eng- og vandfugle på Nyord.

I 1980'erne, 1990'erne og 2000'erne blev der gjort flere forsøg på at forbedre plejen af engarealerne. Desværre uden stor succes for ynglefuglene. Derfor blev der i 2006 søgt

A-TEC **SCIENCE OF SILENCE**
WWW.A-TEC.NO MADE IN NORWAY - DESIGN - EFFECT - QUALITY

THE UPGRADED HERTZ: THE MOST VERSATILE SILENCER FOR YOUR GUN

H2 is Hertz version 2 and replaces all our Hertz models. It has improved technology and it is very effective on the first round pop/cold barrel shot. H2 is modulbased to give the user the option to mount it as a 1, 2 or full 3 modules version. The Mega H2 is the bigger version of H2 that replaces MegaHertz.

AVAILABLE CALIBRES (H2):
.224 | .264 (6.5) | .30 | .338 | .375

AVAILABLE CALIBRES (MEGA H2):
.264 (6.5) | .30 | .338 | .375 | .458

MOUNTING:
OPTIONAL A-LOCK OR THREADS

AVAILABLE THREADS:
1/2"-20 UNF | 1/2"-28 UNEF | 1/2"-36 | 3/4"-24 | 11/16
UNEF | 5/8 UNEF | 5/8 UNF | 9/16 UNEF | 9/16 UNEF SPIGOT
| 9/16 UNEF SPIGOT SHORT | 9/16 UNF

M13X1 | M14X1 | M14X1 SPIGOT | M14X1.5 | M15X1 | M15X1
SPIGOT | M16X1 | M16X1.5 | M17X1 | M17X1 SPIGOT |
M18X1 | M18X1.5 | M18X1.5 LH

Vejl. pris fra kr. 3.399,-

GO FOR 3 SILENCERS IN 1
The H2 gives you 3 different silencers with standard diameter.

Version	Added Length	Total Length	Effect	Diameter	Weight
1 MODULE	68.5 MM	149 MM	20-21 DBC (.308W)	49.4 MM	260 GRAM
2 MODULES	109.25 MM	189.25 MM	27-28 DBC (.308W)	49.4 MM	332 GRAM
3 MODULES	150 MM	230 MM	33 DBC (.308W)	49.4 MM	410 GRAM
3 MODULES (MEGA H2)	150 MM	250 MM	37.5 DBC (.308W)	64 MM	596 GRAM

GO BIG WITH THE MEGA H2
The MEGA H2 gives you all the same options as H2. Just bigger and better.

MAX Ø23.7

Græsningen giver frisk græs til gæssene og holder vandfladerne åbne. Men græsningen fremmer også de insekter, orme og andre lækkerbiskner som er så vigtige for fugleynglen.

Foto: Allan Guido Nielsen – Fugleværnsfonden.

> midler til at etablere en rævespærre, som skulle holde øen rævefri. Denne spærre kom dog aldrig til at virke optimalt, da der var mange tekniske problemer med funktionaliteten, ikke mindst for beboerne på øen. Spærren blev derfor nedtaget, og ræven kunne nu frit komme på øen igen.

Engene afgræsses af flere dyreholdere. Græsningen styres nøje for at sikre engfuglene gode ynglevilkår. Dette gøres ved at udbinde så sent som muligt samt ved at fokusere på de yderstliggende enge, som er særligt vigtige fødesøgningsarealer for de nyklækkede unger. Cirka 1. juli åbnes der for de inderste folde. I mange år havde plejen været rigtig god, men man havde desværre ikke oplevet den ventede succes.

Cirka 50 ræve nedlagt

I 2014 indledtes så et samarbejde mellem Fugleværnsfonden, Naturstyrelsen og to mand fra Nyord Jagtforening, som skulle begrænse rævens prædation. Via Nyord Jagtforening blev der givet dispensation til at regulere ræven hele døgnet. Reguleringen har givet cirka 50 ræve i årene 2014-2019. Ikke overraskende har det betydet en eksplosion i bestanden af jordrugende ynglefugle på øen. Fra ca. 30 ynglende vibepar, inden reguleringen igangsattes, er man nu langt oppe over 200 par i 2019. Fremgang opleves også for klyde, rødben og andre vadefugle.

Det har samtidig betydet, at harebestanden ifølge formanden er på omkring 300 individer, samt at råvildtbestanden er i fremgang. Trækjagten på svømmeænder er desværre ikke blevet forbedret af plejen, som udelukkende er målrettet mod engfuglene. Det skyldes især, at man for at sikre engfuglene afgræsser arealerne helt ud til kysten, så rørsøkarene forsvinder. Der er imidlertid gode muligheder for at frahegne mindre arealer, som kan gro til i rør – denne flersidighed tillader græsningslavets vedtægter. En flersidig tilgang, man med fordel kan overføre til rigtig mange andre naturplejeprojekter.
jpe@jaegerne.dk

www.jaegernes-naturfond.dk

Fondens formål:

Fondens formål er at virke for ...

- at bevare danske dyrearter samt disses levesteder nationalt og internationalt.
- at udbrede kendskab til naturen, vildtet og de biologiske processer.
- at udnyttelse af naturens ressourcer, herunder f.eks. ved jagt, foregår på en bæredygtig måde.

Fonden har brug for din hjælp!

For at Jægernes Naturfond kan blive godkendt af SKAT til at modtage fradragsberettigede gaver, skal vi modtage mindst 100 donationer a 200 kroner pr. år. Det håber vi naturligvis, at vi kan opnå.

Opnås målet, betyder det, at du som bidragsyder har muligheden for at trække beløbet fra i skat, og vi kan som en almennyttig forening opnå fordele. Du skal i så fald blot oplyse dit cpr-nummer sammen med donationen.

Du kan bidrage på følgende måder:

- Via MobilePay på tlf. 56753. Angiv venligst dit navn og cpr-nummer i tekstfeltet. Ved betaling via MobilePay giver du samtidig samtykke til, at vi må dele dine oplysninger med MobilePay.
- Bankoverførsel til Jyske Bank: Reg.nr. 7854 kontonr. 0004700004 (angiv venligst dit navn og cpr-nummer i tekstfeltet).